

ERŐSSÉGEK BAJNOKAI PILOT PROGRAM

Tantárgyspecifikus ötletek

Korosztály: 10 - 20 éves korig

2020/21

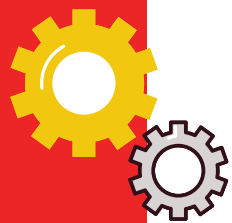

Jobb Veled a Világ
Alapítvány

Jobb Veled a Világ Alapítvány

1145 Budapest, Columbus u. 37.
erossegekbajnokai@gmail.com

Tantárgyspecifikus ötletek

6. foglalkozás - A TANULÁS SZERETETE

Az itt látható feladatokat egy vagy több tantárgyhoz is megajánljuk. Használd fel, alakítsd át kreatívan és bátran a legkülönbözőbb tantárgyak esetében is, amelyekre mi esetleg most nem is gondoltunk. Sőt, a játékosítás során pontot, jelvényt vagy bármi mást érhet, ha a gyerekek megcsinálják őket.

A) Hátrányból indulva

Előkészületek

Létszámtól függően lehetőleg páros számú csoportokat alakítsatok!

Végezzétek el a tanár által előre kijelölt, tetszőleges, egyszerű, de látványos feladatot!

10 perccel van a feladat kivitelezésének megbeszélésére, ez után mutassátok be a többi csoport előtt, hogy mire jutottatok!

Instrukció a pedagógusnak

Válassz egy olyan, maximum fél oldalnyi szöveget, ami akár az aznapi tananyaghoz, akár a tanulás szeretete témakörhöz kapcsolódik! Minden csoport ugyanezt a szöveget kapja meg, ám a csoportok harmada eltérő nyelvi utasításokkal:

- magyar nyelven szól az utasítás,
- a csoport által tanult idegen nyelven szól az utasítás,
- halandzsanyelven szól az utasítás, amelyből csak pár értelmes szó vehető ki.

Fontos, hogy a tanulók ne láthassák a másik csoport munkáját!

A három csoportnak ugyanannyi időt adj a feladatvégzésre. Tekintettel a haladási ütemre és a választott szövegre maximum 5 perc ráadás adható minden csoport számára.

Maga az utasítás bármi lehet, például írd egy párbeszédet, add elő, az alábbi történetből csinálj egy két ismeretlenes matematikai példát, olvassátok fel többféle hangsúllyal, írjátok át eszperente nyelvre a szöveget stb. Minél összetettebb az utasítás az adott nyelven, annál több furmányt igényel a megfejtése.

Idő: 15-20 perc

Tantárgyi kapcsolódás:
magyar nyelv és irodalom

Módszer, munkaforma:
kooperatív csoportmunka
Eszközigény: produktumfüggő

Jól Veled a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

A létező nyelvű utasítást kapott csapat(ok) sikeres feladatmegoldását hangosan tudassuk mindenki számára (pl. „Ez a csapat már készen is van, szuper!”), és ezt követően célszerű várni még néhány percet, hogy a halandzsa leírást kapott csapat(ok) küzdjenek a feladattal még egy kicsit. Fontos, hogy a játék megkezdése előtt tisztázzuk a tanulókkal, hogy ha kérdésük van a feladattal kapcsolatban, semmiképp se hangosan tegyék fel, csak jelentkezéssel, a tanárnak megsúgva a kérdést. Számíthatunk rá, hogy jelezni fogják, nem értenek egy kukkot sem, ilyenkor válaszoljuk azt, hogy minden szükséges információ le van írva, próbálják meg értelmezni azt.

A játék végső célja ebben az esetben nem a helyes megoldás elérése, vagy a győzelem, hanem az, hogy a diákok a saját bőrükön tapasztalhassák meg, mennyivel nehezebb (vagy lehetetlen) akár egy egyszerű feladat elvégzése is, ha nem ismerjük kellően az adott nyelvet és/vagy nem tudunk olvasni.

A játékidő lejártával kérd meg a csoportokat, hogy mutassák meg egymásnak a kész művet, majd a csodálkozást követően a turpisságot is fedd fel: míg egyesek érthető utasítást kaptak, mások halandzsa nyelvű utasításból próbáltak rájönni a feladatra.

Miután bemutattátok egymásnak, beszéljétek meg a következő kérdéseket:

Melyik csapatnak sikerült végrehajtani a feladatot, melyiknek nem? Vajon miért?

Mit érzett az a csapat, aki a leggyorsabban végzett, látva, hogy mások még küzdenek?

Milyen érzés volt a feladat végrehajtása egyik-másik csoportnak?

Tudtok saját vagy ismert példát mondani hasonló szituációra az életből?

Nézz utána, mi az összefüggés a halandzsa, a költeményszótár és a kalapversek között!

Tudtad?

„A halandzsa feltalálója egy Lachs Lajos nevű képkereskedő volt. Az egész akkor kezdődött, amikor a derék képkereskedő egy kis táncosnőnek kezdett udvarolni. Az illető hölgy igencsak butácska volt, szörnyű dolgokat tudott kérdezni. Például ilyeneket: mit kell a kávéskanállal csinálni? Lachs úr egy idő után megunt a naiv kérdéseket, amelyeket értelmetlen szavakkal

igyekezett komolyan megmagyarázni. A kis táncosnő mondta ki először: »Ugyan Lajos, ne halandzsázzon.« Így született meg a halandzsa szó. Na, jó ez nem igaz, ezt csak kitalálta Karinthy, de a szándékoltan idétlen magyarázattal mégis a fogalom lényegi elemére mutat rá. Igazából a halandzsák »halandok tárolására szolgáló eszköz«, de persze ez sem igaz, mert ezt csak Piccolo

Pinocchio volt piréz miniszterelnök, hivatásos, felelős pénztárca nélküli, nemhivatalban lévő, igazság-, haland-, és kisebbségi ombudsman-ügyi megbízott menedzserreferens állítja megbízhatatlan internetes források szerint. Eddig hamisnak bizonyult az Juhani Nagy Lajos állítása is, mely szerint Noé ezen a 'nyelven' beszélt az óriáscettel.

Komolyra fordítva a szót: az értelmező szótár szerint a halandzsa értelmes beszédnek ható értelmetlen fecsegés, mesterséges, értelmetlen szóalkotás. Halandzsának mondják még a mellébeszélést, a nagyképu, üres fecsegést. Nem véletlenül jelöli ezt a két jelenséget ugyanaz a szó, a halandzsa létrejötté, sőt művészi szintű felhasználásának egyik forrása is, hogy gyakran az eredetileg értelmes szavakat is használhatják értelmetlenül, vagy szándékosan megtévesztően. Az értelmétől megfosztott, felesleges szó pedig már szinte halandzsa.” Olvasható Somfai Borbála tollából a Nyelv és tudomány 2010. október 20. számában

Forrás:

<https://m.nyest.hu/hirek/a-halandzsa-oromforras>

Jól Válok a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

B) A tudás és a tanulás hatalma

Nézzétek meg az itt következő kortárs videoklipeket és olvassátok el a hozzájuk tartozó dalszöveget!

noÁr: Tanulni akarunk: <https://www.youtube.com/watch?v=yfR4dzjGKJs> (5:32)

A tudás hatalom, ezért akarom,
Hogy lelkem és szívem szállhasson szabadon,
Elmének kulcsa a jövő kapuját nyithatja,
Ezért a tudást nekünk senki meg nem tilthatja.
Gyertek velünk! Látogassunk el egy nyílt napra!
A haragot csak a tudatlanság szíthatja.
Ezért legyen hangos agyunknak a szívhangja,
Mi vagyunk a jövő! Vesszen a hallgatásnak írmagja!
Azért mert kiállunk a vita és az érv mellett,
Talán mégse legyünk megbélyegzett bérencek,
Magolva a jövőt biztos, hogy nem érted meg,
Fedezzük fel a tartalomban végre az értelmet.
Kosztolányit értjük? Milyen a részegség hajnala?
Mert funkcionális analfabéta a fiatalok egy harmada.
Az oktatásnak bizony a legnagyobb bukása,
ha fiatalokat nevel csupán lexikális tudásra.
Márciusi ifjakat tudni kell, Petőfit, Jókait,
Na de ki tanítja meg Neked az emberi jogaid?
26-os pont, a tanuláshoz való jogod,
Hát talpra diák, mutasd meg hogy nem számít a korod!
Az iskola nem laktanya, ne katonákat neveljen!
„Osztály vigyázz?!”-ezen egy nép kéne, hogy nevéssen.
És mégis egy ország csöndben tűri és hallgatja,
Hogy egy diákot a TV-ben okítanak nyelvtanra
Az előző mondatnak rejtett volt az alanya
És mielőtt megkérdi, Délre van Baranya.
Máris mondok példát gyorsan a hexameterre,
„Áfás számla igényét, kérjük előre jelezze!”
Huh, remélem jól feleltem Tanár Úr kérem,
De legyen szíves lássa be, hogy kétoldalú az érem.
Most éppen egy generáció a jövőért tesz,
Míg Önt égi Kar inti Frigye sikeres lesz.
Szeretnénk, hogy egy rendszer appercipiálja,
hogy mi is az élet hasznos matematikája.
Ha a tananyagban a deriválás, a kamat, az áfa ott van,
akkor miért vagyunk zavarban a visszajáróval a boltban?

Jól Vél a Világ
PÉNZTUDÁS

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

Persze felismerem a valós, a tört és prímszámokat,
De mégis anyám csinálja az adóbevallásomat.
Miért szól évszámokról az ének óra?
Szóljon hangosan Kodály Intermezzoja!
Hogyan csatlakozzak bárki érvrendszerére,
ha belefáradtam a bogarak bélrendszerébe?
Mert fontos a mássalhangzók összeolvadása,
De fontosabb egy szabad ország szabad oktatása!

TANULNI AKARUNK, DE NEM MINDEGY HOGYAN,
EZÉRT HARCOLUNK IGEN-IGEN SOKAN,
OKTATÓ, HALLGATÓ, NÖVENDEK, NEBULÓ,
DEÁK, DIÁK, TANÁR, TANONC, TANULÓ! (2x)

„Mens sana in corpore sano:” Ép testben ép lélek.
De a heti öt mozgást kívánja-e a néplélek?
Az elméleti tesi olyan hiteles, mint fél playback,
Akiknek ez dolguk, azok a problémát értsék meg.
Mert kell a gyűrű, a bordásfal, a cooper futás, kislabda,
de mi van, ha a diákot, a programozás izgatja?
Vagy az életmentés, önéletrajz, angol, japán, a jogsi,
A film, a színház, a szavazás, vagy, hogy készül a gnocchi.
És igenis, tessék számon kérni a vitánál az érveket
És ami a legfontosabb: élvezd ezeket az éveket!
Emlékszem a szívemmel szemben mennyire voltam védtelen,
A randi első mondatán jobban pörögtem, mint egy képlet.
A moziban izzadt tenyerünk halkan pihent rajta a térdemen,
És piramist építettünk stikában székekből éneken.
Mert még az adatok, mint a Bunsen égők elégnék,
Velünk élnek a tapasztalat útján szerzett emlékek.
És biztos, hogy nem kell az egész középkort ismerned,
Mert segít a Google, a Redmenta, az internet,
A Zanza.tv, a Duolingo, a GeoGebra, Kahoot,
A jó oktató az életre nyitja ki neked a kaput!
Kapitányom, Kapitányom, légy elmém szárnya!
Együtt harcoljunk, mint a Holt költők társasága!
Legyen autonóm az iskola! A liberális miért eretnek?
Mi mind azokért állunk ki, akik tanítani szeretnek!
Akik Püthagoraszt és Pilinszkyt velünk együtt kutatják,
Az egyént nem tapossák, hanem az utat mutatják.
Mert gyerekeket fertőz az üres demagógia,
Legyen a bátorság vért és kard a pedagógia.

A humor legyen pajzsunk és sisak a jellem,
És kéz-a-kézben küzdjünk a szegregáció ellen!
Egy vegyes társas környezetben az életre nevelnek,
Egyenlőséget a hátrányos helyzetű gyerekek.
Hogy fejlődjön a szegények kreativitása,
Ha csak két százaléuk kerül a felsőoktatásba?
És lehet azon pörögni, hogy nyáron wakeboard, vagy vizisí,
De van aki a WC papírt a suliból viszi ki;
Mert otthon nincs. Ja, és lehet, hogy nincs is otthona!
Ő hogy tanulja meg, mikor volt Egernek ostroma?
És aki akar és ez ellen tud tenni, tegyen!
Na de könyörgünk az oktatás ne pénz kérdése legyen!

TANULNI AKARUNK, DE NEM MINDEGY HOGYAN,
EZÉRT HARCOLUNK IGEN-IGEN SOKAN,
OKTATÓ, HALLGATÓ, NÖVENDEK, NEBULÓ,
DEÁK, DIÁK, TANÁR, TANONC, TANULÓ! (3X)

Idő: 10-15 perc
Tantárgyi kapcsolódás:
magyar nyelv és irodalom,
éneke-zene, dráma és tánc
Módszer, munkaforma:
szemléltetés, közös
megbeszélés
Eszközigeény: projektor

Mi áll ennek a dalnak a középpontjában?

Mit gondoltok arról, vajon lehet-e a tanulás mint a társadalmi mobilitás (kiemelkedés) csodálampája/alapeszköze?

Milyen negatív sztereotípiákat ismertek az iskolával, tanulással kapcsolatban?

Mit gondoltok, ezek a sztereotípiák kultúrafüggetlenek?

Mi a véleményetek a tanulás és esélyegyenlőség kapcsolatáról? Hogyan függ össze ez a két terület?

Tipp!

NoÁr dalában több irodalmi és filmes utalás is tetten érhető.

Megtalálod mindet?

Nyomozd ki őket és készíts róla egy plakátot! Egy utalásban segítünk: amikor a klipben a diákok az asztalon állnak, az az egyik leghíresebb jelenete a Holt költők társasága (Dead Poets Society) című 1989-es amerikai filmnek.

Jól Vél a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

Olvassa fel egyikőtök a következő tanmesét!

George H. Reavis: Az állatok iskolája

Valamikor réges-rég az állatok elhatározták, hogy valami nagyszerű megoldást kell találniuk az "új kor" sürgető problémáira. Iskolát szerveztek tehát.

Elfogadták a tantervet, melyben helyet kapott a futás, a mászás, az úszás és a repülés.

Az egyszerűség kedvéért minden állat valamennyi tantárgyat felvette.

A kacsá kitűnően úszott, tulajdonképpen az oktatójánál is jobban, de repülésből épp csak elégségest kapott, a futásban pedig végképp nem remekelt. Mivel ennyire rosszul futott, tanítás után is bent kellett maradnia, sőt, még az úszást is abbahagyatták vele, hogy többet gyakorolhassa a futást. Ez addig ment, míg úszóhártyás lába el nem vásott, s így már úszásban is csak közepes eredményt tudott elérni. Abban a tanintézetben azonban megfelelőnek tartották a közepest, így hát ez senkit sem zavart, leszámítva a kacsát.

A nyúl futásban osztályelső lett, de a sok úszáskorrepetálás miatt idegösszeroppanást kapott.

A mókus mászásban jeleskedett, mígnem a repüléstanár a fa teteje helyett a földről indította. Ez teljesen letörte, és a túlerőltetés lábizomhúzódást idézett elő nála, így végül mászásból hármast, futásból pedig kettest szerzett.

A sas nehezen nevelhető fiókáinak bizonyult. Mászásórán mindenkit a fa tetejére kergetett, viszont ragaszkodott ahhoz, hogy a maga módján jusson fel. Persze, hogy nem győzték dorgálni.

A tanév végére egy elfajzott angolna szerezte meg a legjobb átlagot, mivel nemcsak rendkívül jól úszott, hanem futni, mászni, sőt repülni is megtanult egy kicsit, így tantestületi dicséretben részesült.

A prérikuttyák távol maradtak az iskolától, és az oktatási adó ellen is felléptek, mivel a kormány nem volt hajlandó felvenni a tantervbe az ásást és a kotoréképítést. Egy borznál taníttatták a kölykeiket, később a mormotákkal és hörsögökkel összefogva sikeres magániskolát alapítottak.

Nos, mi ebből a tanulság?

C) A te magániskolád

2030-ban járunk. Egy átlagos magyar kisvárosban laksz, ahol sokféle anyagi és családi háttérű állampolgár lakik. Egy merész ötlettől vezérelve úgy döntesz, magániskolát nyitsz, középiskolások számára.

Készíts kreatív szófelhőt, amelyben a következő fókuszhoz kapcsolható hívószavakat, kifejezéseket gyűjtöd össze:

a) milyen tantárgyakat vennél be az iskola helyi tantervébe? Ezek lehetnek a mostani iskolában is létező, általad hasznosnak, fontosnak vélt tárgyak és tantárgyként jelenleg nem létező, akár fiktív tárgyak is (pl. robotika, felelős állattartás stb.)!

b) Melyek azok a legfontosabb ismeretek, készségek, személyi tulajdonságok, amelyeket fejlesztési célként tűznél ki az iskolában (pl. tanulási stratégiák, céltervezés)?

c) A magániskoládat „el is kell adnod”: az a célod, hogy minél több potenciális tanuló és szülei figyelmét felkeltsd. Milyen, a 21. században fontos hívószavakat, jellemzőket gyűjtenél össze egy reklámfilmhez, melyek valóban jelképeznék iskolád szellemiségét (pl. diáklabor, web2.0 stb.)?

Ajánlott applikációk, alkalmazások a feladathoz:

a) egyéni vagy páros, akár otthoni tanulói használatra: <https://wordart.com/>

Ez előre megadott, választható ingyenes és fizetős sablonokban, formákban jeleníti meg a szófelhőt, magyar ékezet is használható.

Magyar nyelvű segítség a használatához: <https://www.youtube.com/watch?v=AzWNJW7VNHc>

b) <http://www.tagxedo.com/>

Kifejezetten alkalmas híres emberek, történelmi vagy irodalmi személyek arcképének szófelhőben való megjelenítésére is, pl. Einstein.

Magyar nyelvű segítség a használatához: <https://www.youtube.com/watch?v=CyWtEuNJhEA>

c) <https://www.mentimeter.com/>

Nagyon jó osztálytermi használatra, amely révén közös, osztály vagy akár iskolai szintű szófelhő készíthető.

Figyelj arra, hogy a legtöbb szófelhő applikáció csak egyszavas kifejezéseket jelenít meg egyben, a többszavas kifejezéseket szétbontja. Ezért javasolt az utóbbiakat egybeírni, és nagy betűvel elválasztani (pl. FelelősÁllattartás).

Mutassátok be az elkészült műveket!

Hányféle preferenciát gyűjtött az osztály összesen?

Mik a különbségek és mik a közös pontok?

Mi lehet ezeknek a hasonlóságoknak és különbségeknek az oka?

Idő: 20-30 perc
Tantárgyi kapcsolódás: informatika
Módszer, munkaforma: IKT
eszközzel történő feladatmegoldás,
egyéni/páros munkaforma
Eszközigény:
projektor/számítógépek/tabletek/
mobiltelefonok

D) Élethosszig tartó tanulás avagy tanulni sosem késő

Mit gondolsz, mikor és hol tanulhat az ember?
Meddig lehet, vagy érdemes tanulni?

A kérdések megválaszolása után olvasd ezt el:

„Rendkívül boldog vagyok. A tanulás bármely életkorban szórakoztató” – mondta a japán Hirata Sigemi, akinek bátran hihetünk is, hiszen nem bort iszik, miközben vizet prédikál. Az 1919-ben született férfi ugyanis 96 évesen szerzett diplomájával kiérdemelte a Guinness Világrekord „világ legöregebb friss diplomása” címet, így okleveles kerámiaművész vált belőle. Azért vágott bele idős fejjel ismét az iskolai keretek között zajló tanulásba, mert a hobbiját, a fazekasságot szerette volna minél magasabb szinten művelni.

Hasonló, a tanulást éltes korban sem megvető példát napjainkból hazánkban is találunk: Szegedi Dezső, Jászai Mari-díjas színész közel a hetvenhez ült újra iskolapadba, és tett le emeltszintű érettségét, mindezt a koronavírus járvány közepette. Tette mindezt azért, mert az ELTE-re járó gyermekei arra inspirálták, hogy felvételizzen a Miskolci Egyetem Társadalomtudományi Karára. A színművész szeretne haladni a korrallal, és úgy véli, korábban megszerzett tudása már elévült.

Inspirálódás gyanánt nézzétek meg a vele készült, pár perces, igazán motiváló interjút itt, melyben a rendkívüli helyzetben tett érettségi vizsgával kapcsolatos élményeiről nyilatkozik:

PÉLDAMUTATÓ: közel a hetvenhez érettségizett a koronavírus-járvány idején

[https://rtl.hu/rtlklub/fokusz/peldamutato-kozel-a-hetvenhez-erettsegizett-a-koronavirus-jarvany-idejen?](https://rtl.hu/rtlklub/fokusz/peldamutato-kozel-a-hetvenhez-erettsegizett-a-koronavirus-jarvany-idejen?utm_source=Facebook&utm_medium=Fokusz&utm_campaign=post&fbclid=IwAR19nKUzstl8oVPjQhX4DEg0M_Q0S3TaBW202FbVzapguO3SdvZ0RpbLiBg)

[utm_source=Facebook&utm_medium=Fokusz&utm_campaign=post&fbclid=IwAR19nKUzstl8oVPjQhX4DEg0M_Q0S3TaBW202FbVzapguO3SdvZ0RpbLiBg](https://rtl.hu/rtlklub/fokusz/peldamutato-kozel-a-hetvenhez-erettsegizett-a-koronavirus-jarvany-idejen?utm_source=Facebook&utm_medium=Fokusz&utm_campaign=post&fbclid=IwAR19nKUzstl8oVPjQhX4DEg0M_Q0S3TaBW202FbVzapguO3SdvZ0RpbLiBg) (6:19)

Tipp

Hallottad már a Life Long Learning kifejezést, röviden csak LLL-t? Az egész életen át tartó tanulás gondolata nem új fejlemény a pedagógia történetében. Konfuciusz (Kr. e. 551-479) kínai gondolkodó szerint az állandó önművelésre mindenkinek szüksége van, és ennek nem csupán az ismeretek megszerzésére kell szorítkoznia, hanem ki kell terjednie egyszersmind a jellem építésére is. A

nemes ember felnevelkedése is szüntelen önképzést és a tanult személyek közötti forgolódást igényli, mindamellett az iskolai oktatásra kell épülnie. Az "egész életen át tartó oktatás" fogalma John Dewey amerikai filozófus és oktatási reformer nevéhez köthető, aki az 1960-as években több száz cikket, könyvet írt, előadásokat tartott a filozófiáról, a demokráciáról, a tanulásról és az oktatás, valamint a képzés és az ezen belül megjelenő nevelőmunka felértékelődő szerepéről. Úgy vélte, hogy a korszerű nevelőmunka révén az egyén a tanulása során nemcsak a tanulást magát tudja hatékonyabbá tenni, hanem egész életén át tartó tanulási tevékenységgé alakítani (lifelong learning). Az éve során gyűjtött saját tapasztalatainak felhasználásával az egyén képessé válik arra is, hogy saját magát formálja. Dewey szerint az oktatás-nevelés intézményes kereteinek ki kell egészülniük az egyén életét a munkája során meghatározó intézményes formákkal, mint a munkahely, a kultúra világa, a közélet intézményei és szervezetei is.

Tehát a jó pap holtig tanul? És ha nem pap az illető?

Idő: 10-15 perc

Tantárgyi kapcsolódás:

bármely tantárgy bevonható

Módszer, munkaforma:

megbeszélés, kérdve kifejtés,
frontális munkaforma

Eszközigény:

projektor/számítógépek/
internet

Jobb Veléd a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

E) Tényleg mindenkiben egy zseni van elveszve?

Gyűjtsétek össze közösen a táblánál egy pókábrában, hogy mit tudtok az intelligenciáról! Szerintetek hányféle intelligenciával bírunk?

A tanulásban vajon milyen szerepe van az intelligenciának?

Howard Gardner, a Harvard Egyetem pszichológia- és pedagógiaprofesszorának világszerte sikeresen alkalmazott elmélete szerint tíz (egyések szerint 9, mások szerint pedig 8,5), egymástól elkülöníthető és egymástól függetlenül is létező intelligencia létezik. Ezek a következők: a nyelvi-verbális, a logikai-matematikai, a képi-térbeli, a testi-mozgásos, a zenei, a természeti, a társas (interperszonális), a személyes (intraperszonális, önismereti), egzisztenciális (Thomas Armstrong szerint ez lenne a 8,5.) és a spirituális (a létezés értelmét kutató) intelligencia (ám erről Gardner még tovább töpreng).

Gardner szellemében több sikeres iskolát alapítottak az Amerikai Egyesült Államokban, tananyagokat írnak, pedagógiai kutatócsoportokat alakítanak, és konferenciákat szerveznek világszerte, hogy elméletét alátámasszák. Bár a mai napig vitatott az intelligencia fogalma, annak mérhetősége és öröklődése, talán egyszer pont kerül a sok kérdés végére és Gardner elmélete is beigazolódik. Egy dolog biztos, Gardner munkásságának következtében az egyének közötti IQ különbség hierarchikus és előítéletekhez vezető „ráncai” kisimultak.

Gardner tézisei:

- Mindannyian rendelkezünk az intelligencia legalább nyolc formájával, legfeljebb eltérő mértékben.
- Néhány intelligenciában erősebb vagy, mint a többiben.
- A tanulásnak nem csak egyetlen módja létezik. Minden mód fontos.
- A tanulás könnyebb vagy érdekesebb a saját erősségeid területén.
- A legtöbb esetben egy (élet)feladat megköveteli, hogy több, mint egyféle intelligenciát mozgósíts.
- A többszörös intelligencia nem azt a célt szolgálja, hogy újabb címkével gyarapítsuk magunkat, hanem csak tájékoztatás arról, hogy hogyan szeretsz tanulni.
- Ha tisztában vagy az erősségeiddel, illetve, ha a környezeted tisztában van az erősségeiddel, akkor ez segíthet abban, hogy hatékonyabban tanulj. Ha például erősséged a vizuális/térbeli gondolkodás, akkor az elmetérképes, infografikus stb. vázlatkészítés neked sokkal, de sokkal jobban segíteni megtanulni és megjegyezni valamit, mint ha lineárisan írnád le a füzetedbe.
- Egy csoportos projekt akkor is sikeres lehet, ha különfélék a csoporttagok tanulási /intelligencia erősségei, és akkor is, ha hasonlóak az erősségek.

Jól Válad a Világ

<https://boldogagora.hu/erossegek-bajnokai/>

Hogy megtudd, vajon melyik Gardner-féle intelligencia típus az erősséged, kérj meg egy téged jól ismerő felnőttet, hogy töltsse ki rólad az alábbi állítások sorát.

A megszólítást éppen ezért egyesszám harmadik személyben hagytuk.

Természetesen te is kitöltheted saját magaddal kapcsolatban, ez esetben is érdemes összevetni egy független értékelővel a kapott eredményeket.

Nincs jó vagy rossz válasz. Tegyél X-et a rád vonatkozó számok elé!

- ____ 1. Jó az egyensúlyérzéke, kis- és nagymozgásos készsége és ennek pontossága a fizikai feladatokban.
- ____ 2. Nagyon érdekli a matek.
- ____ 3. Jól emlékszik dallamokra.
- ____ 4. Rendkívül jól megfigyeli környezetét.
- ____ 5. Szeret térképeket, grafikonokat, táblázatokat készíteni, és szereti rendezni információit.
- ____ 6. Szeret történeteket mesélni, beszédbe elegyedni, tárgyalásba bocsátkozni.
- ____ 7. Kérdezősködik a tisztesség felől; nagyon érdekli, mi a jó és rossz, az igazságos és igazságtalan.
- ____ 8. Érdeklődik megfigyeléseinek tárgyai iránt.
- ____ 9. Legjobban egyedül szeret dolgozni; önálló.
- ____ 10. Jártas a mechanikában, könnyen szétszed és összerak szerkezeteket.
- ____ 11. Könnyen és helyesen ír.
- ____ 12. Kiegyensúlyozott, jól osztja be az idejét.
- ____ 13. Rendelkezik vezetői képességekkel; tudja befolyásolni mások véleményét és tetteit.
- ____ 14. Könnyen old meg matematikai feladatokat fejben.
- ____ 15. Rendkívül jól beszél, világosan fejt ki gondolatait.
- ____ 16. Jól játszik hangszeren és/vagy jó az énekhangja.
- ____ 17. Szereti a logikai rejtvényeket és fejtörőket.
- ____ 18. Érti az elvont fogalmakat.
- ____ 19. Szereti a mozgást és tevékenységet.
- ____ 20. Pontosan és könnyedén rajzol és készít vázlatokat.
- ____ 21. Vokális vagy hangszeres zenét improvizál és/vagy zenét szerez.
- ____ 22. Könnyen felismeri a növényeket és/vagy állatokat.
- ____ 23. Gyorsan és könnyen sajátít el fizikai készségeket.
- ____ 24. Izgatja és leköti a számítógép; könnyen használja, nem egyszerűen csak játékszerként.
- ____ 25. Fogékony mások érzései, gondolatai és indítékai iránt.
- ____ 26. Szereti, ha a dolgok rendben vannak és logikusak.
- ____ 27. A józan ész jellemzi; megérti, hogyan működnek a rendszerek, és saját előnyére tudja használni őket.
- ____ 28. Szereti eljátszani, amiről szó van, parodizál, jó érzéke van a színjátszáshoz és a dramatizáláshoz.
- ____ 29. Könnyen megjegyez neveket, helyeket, évszámokat és egyéb tényeket.
- ____ 30. Sikeresen utánozza mások mozdulatait és stílusát.
- ____ 31. Szereti gondolatait vizuálisan megjeleníteni.
- ____ 32. Kitűnik a sportban vagy más fizikai tevékenységben (tánc, harci játékok, kreatív mozgás stb.).
- ____ 33. Könnyen felismer, kategorizál és osztályoz tárgyakat, információt, gondolatokat.
- ____ 34. Szeret másokkal együtt dolgozni és tanulni.

- ____ 34. Szeret másokkal együtt dolgozni és tanulni.
- ____ 35. Szereti a szójátékokat, rejtvényeket, keresztrejtvényt, a versbe rejtett szöveget (az akrosztikont).
- ____ 36. Érti az okot és okozatot, és hogy a tetteknek következményei vannak.
- ____ 37. Erős az akarata.
- ____ 38. Erősen érdeklődik a zene iránt.
- ____ 39. Pontosan határoz meg és fejez ki érzelmeket.
- ____ 40. Könnyen és magabiztosan érintkezik másokkal.
- ____ 41. Legjobban látás és megfigyelés révén tanul; információit képekben idézi fel.
- ____ 42. Elégedett a maga egyéniségével, tekintet nélkül kortársai véleményére.
- ____ 43. Gondolatait és ötleteit könnyen közvetíti írásban.
- ____ 44. Érdekli a természet, érzékenyen viszonyul hozzá.
- ____ 45. Kortársaihoz képest gazdag a szókincse.
- ____ 46. Szeret különböző témákról olvasni, utánajár annak, ami érdekli.
- ____ 47. Megszállottja a számoknak és a statisztikának (például sporteredményeknek); kiválóan emlékezik az ilyen adatokra
- ____ 48. Képes másokat megszervezni és mozgósítani.
- ____ 49. Jó a ritmusérzéke mozgásban és beszédben.
- ____ 50. Élvezi a kirakós játékokat és a vizuális feladatokat.
- ____ 51. Igen öntudatos, van önbecsülése.
- ____ 52. Gyakran énekel, dúdol.
- ____ 53. Reflektál helyzetekre, eltűnődik rajtuk.
- ____ 54. Inkább tevékenyen foglalkozik egy-egy témával, mint egyszerűen csak hall vagy olvas róla.
- ____ 55. Szereti a sakkot és más stratégiai játékokat.
- ____ 56. Világosan felméri és megérti saját erősségeit és korlátait.
- ____ 57. Szeret modellezni, kedveli a háromdimenziós alakzatokat (például LEGO-építmények).
- ____ 58. Könnyen barátkozik.

Kulcs a többszörös intelligencia megnyilvánulásaihoz, avagy az állítássor kategóriái:

- Verbális/nyelvi: 6, 11, 15, 29, 35, 43, 45, 46.
- Interperszonális: 7, 25, 34, 40, 48, 58.
- Vizuális/térbeli: 10, 20, 24, 31, 41, 50, 57.
- Testi/kinesztéziás: 1, 12, 19, 23, 28, 30, 32, 54.
- Logikai/matematikai: 2, 5, 10, 14, 17, 18, 24, 26, 36, 47, 55.
- Természeti: 4, 8, 22, 27, 29, 33, 44.
- Intraperszonális: 7, 9, 25, 37, 39, 42, 51, 53, 56.
- Zenei: 3, 16, 21, 38, 49, 52.

Melyikből hány pontot értél el?

A következő felsorolásban a nyolc intelligencia típus összefoglalóját láthatod

Nyelvi intelligencia

szavakban gondolkodsz, szeretsz olvasni és írni, szereted a történeteket, szeretsz szójátékokat játszani, jól emlékszel nevekre, helyekre, időpontokra, versekre, dalszövegekre és mindenféle apróságra, jó a helyesírásod, fejlett a szókincsed

Logikai és matematikai intelligencia

könnyen meglátod a mintákat, szereted az elvont eszméket, szereted a stratégiai játékokat és a logikai rejtvényeket, jó fejszámoló vagy, nagy kérdéseket teszel föl (pl. hol a vége a világegyetemnek), jól értesz a számítógéphez, kísérleteket találsz ki olyan dolgok kipróbálására, amelyeket nem értesz, kategóriákban gondolkodsz és meglátod az eszmék közti kapcsolatokat

Térbeli intelligencia

képekben és képzetekben gondolkodsz, könnyen emlékszel arra, hová tetted a dolgokat, szeretsz rajzolni, tervezni, építeni, álmodozni, könnyen olvasol térképeket és ábrákat, könnyen megoldod a kirakós játékokat, elbűvölnek a gépek, pontosan másolsz képeket

Zenei intelligencia

gyakran énekelsz, dúdolsz vagy füttyölsz magadban, emlékszel a dallamokra, jó a ritmusérzéked, hangszeren játszol, érzékeny vagy a környezetekben lévő hangokra, tanulás közben zenére van szükséged

Testi/kinesztetikus intelligencia

testi észlelés révén emlékszel, nehezen ülsz egy helyben sokáig, „hányingered” van a vizsgafelelektől, jól sportolsz, táncolsz, színészkedsz vagy utánsz, kiváló a koordinációd, jól kommunikálsz gesztusokkal, legjobban a testi tevékenység, utánsz vagy szerepjáték közben tanulsz, könnyen utánsz az embereket

Interperszonális intelligencia

jól megérted az embereket, másokkal együttműködve tanulsz a legkönnyebben, jó vagy a vezetésben és a szervezésben, megérzed mások érzelmeit, közvetítesz az emberek között, szereted a társasjátékokat, odafigyelsz másokra

Intraperszonális intelligencia

szeretsz egyedül dolgozni, magadat motiválsz, intuitív vagy, független vagy, erős akaratú vagy és a személyes meggyőződésed erős, magad tűzöd ki saját céljaidat, magabiztos vagy, megfontolt vagy, ismered a személyes erősségeidet és gyengeségeidet

Természeti intelligencia

felismered a növényeket és az állatokat, a természet jelenségeit könnyen megkülönbözteted, és észreveszed a mintákat, a közös és különleges jellemzőik alapján sorolod be és csoportosítod a jelenségeket, a kritériumokat következetesen alkalmazod – például gazdálkodás, kisállattartás, természetvédelem területén

Az intelligencia 9 fajtájáról Dóczi Attila kommunikáció- és médiaszakértő Tanulom Magam YouTube csatornáján is meghallgathatsz egy 11 perces összefoglalót, amiben elhangzanak a típusonként ajánlott munkák is:

Az Intelligencia 9 fajtája! - Neked melyik a domináns intelligenciád?

[https://www.youtube.com/watch?v=CfMGj3WRcZI\(11:00\)](https://www.youtube.com/watch?v=CfMGj3WRcZI(11:00))

Forrás: Diane Heacox, Ed. D. (2006): Differenciálás a tanításban, tanulásban. Kézikönyv a 3–12. évfolyam számára. Szabad iskolákért Alapítvány, Budapest, 46–49. o. A 22-es mondat módosításával.

Paul Ginnis (2007): Tanítási és tanulási receptkönyv.

Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei. Alexandra Kiadó, Pécs, 75. o.

Idő: 15-20 perc

Tantárgyi kapcsolódás:

bármely tantárgy bevonható

Módszer, munkaforma:

szemléltetés, önvizsgálat, teszt
kitölt(et)és, egyéni

Eszközigény: számítógép,

projektor, tábla,

kréta, teszt fénymásolatai

F) 4 ok, hogy új nyelvet tanulj

Nézzétek meg John McWhorter nyelvész TED2016-os előadását arról, hogy miért érdemes új nyelveket tanulni!

https://www.ted.com/talks/john_mcwhorter_4_reasons_to_learn_a_new_language
(9:53)

Tegyetek fel egyenként 5-5 kérdést egy-egy post-it-re, majd tegyétek bele egy sapkába! Keverjétek meg, majd húzzatok ki egyet és próbáljátok megválaszolni! A tanárotok véleményét is kérjétek ki! Összesítsétek azokat a kérdéseket, amelyekre nem tudjátok a válaszokat, és

a) nézzétek utána a könyvtár használatával

b) internetes források alapján

c) írjatok levelet John McWhorternek, és személyesen tőle kérjétek útbaigazítást!

Idő: 10-15 perc

Tantárgyi kapcsolódás:

idegen nyelv

Módszer, munkaforma:

megbeszélés, munkáltatás, egyéni

Eszközigény: internet, post-it,
sapka

A feladat nehézsége, időigénye:

könnyű

Jól Veled a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

G) Simone Weil: Iskolai tanulás istenszeretet

Először önállóan olvassátok el alaposan, figyelmesen Simone Weil esszójét az Iskolai tanulásról és istenszeretetről és közben vezessetek egy kettéosztott naplót!

A bal oszlopba a mű olyan részleteit jegyezzétek le (egy-egy kulcsszó, gondolat, nyelvi forma, kép, stb.), amelyek megragadták figyelmeteket, élményt jelentettek, érzelmeket, gondolatokat idéztek fel bennetek, mehökkentők vagy éppen érthetetlenek voltak, véleményformálásra ösztönöztek!

A jobb oszlopba pedig a kiválasztott részletekhez fűzött megjegyzések, benyomások, kérdések kerüljenek! Olvasás közben többször állj meg, hogy kiemelhess egy-egy részletet, és hogy megjegyzéseidet a gondolat megszületésekor rögtön lejegyezhesd!

Simone Weil: Iskolai tanulás és istenszeretet

Kiemelések a szövegből,
amelyek megragadták
figyelmet (kulcsszó,
gondolat, nyelvi forma, kép,
idézet stb.)

Reflexiók

(probléma, nyílt végű kérdés,
rákérdezés, továbbgondolás,
kiegészítés, megerősítés, eszembe
jutott róla, kétely, gyakorlati példa,
megerősítő vagy ellentmondó
tapasztalat, felkiáltás, kiszólás,
emotikon stb.)

A tanulás keresztény fogalma lényegében megegyezik az imádságéval: figyelniünk kell. Amennyire csak képesek vagyunk, minden figyelmünket Istenre kell irányítanunk. Az ima minősége sokban függ a figyelem nagyságától. A szív melege ezt nem pótolhatja.

Csak a legteljesebb figyelem lép kapcsolatba Istennel, amikor az ima eléggé erős és tiszta ahhoz, hogy egy ilyen kapcsolat létrejöhessen: de minden figyelemnek Isten felé kell fordulnia.

Az iskolai feladatok természetesen a figyelem alsóbb rétegét fejlesztik. Mégis, ezek a feladatok igen eredményesek lehetnek a figyelem képességének növelésében, amely azután az ima perceiben rendelkezésre áll, ha valóban ezért és csakis ezért a célért végezzük.

A tanulás igazi és szinte egyetlen célja, ha manapság ez feledésbe merült is, éppen a figyelem képességének növelése. Az iskolai gyakorlatok túlnyomó részének megvan a maga sajátos célja, de ez a cél csak másodlagos. Minden gyakorlat, amely a figyelem képességét fejleszti, éppen ezért és majdnem egyformán értékes.

Az a középiskolás, az az egyetemista, aki szereti Istent, sohasem mondhatja: „Szeretem a matematikát”, „szeretem a franciát”, „szeretem a görögöt”. Meg kell tanulnia csak azért szeretni mindezeket, mert növelik figyelőképességünket, mely, ha Istenre irányul, maga az imádság lényege.

Ha semmi természetes képességünk és hajlamunk nincs a mértanhoz, ez még nem akadályoz meg abban, hogy keresve egy probléma megoldását, vagy tanulmányozva egy bizonyítást, fejlesszük figyelőképességünket. Sőt, ez szinte kedvező körülmény.

Jóformán alig számít, sikerül-e megtalálnom a megoldást vagy megfogalmaznom a bizonyítást. Bár nagyon akarnunk kell, hogy sikerüljön, igazában az odafigyelésre fordított energia semmilyen körülmények között nem vész kárba. Mindig eredményes lesz lelkileg és ebből következően még az értelem alsóbb rétegeiben is, mert mindenfajta szellemi fény megvilágítja az értelmet.

Ha igazi figyelemmel keressük egy mértani feladat megoldását és egy óra múlva ott vagyunk, ahol elkezdtük – mégis haladtunk ennek az órának minden percében egy más, titokzatos dimenzióban. Anélkül, hogy éreznénk, anélkül, hogy tudnánk, ez a látszatra eredménytelen és meddő erő kifejtés egy kicsit több fényt keltett lelkünkben.

Résőbb, majd egy nap meg fogjuk látni gyümölcsét az imában. Kétségtelenül meglátjuk és megtaláljuk az értelem egy másik síkján is, lehet, hogy a matematikától teljesen idegen területen. Aki átélte ezt a haszontalannak látszó erőfeszítést, egyszer talán éppen ennek az erő kifejtésnek gyümölcseként hirtelen és közvetlenül képes lesz megragadni Racine egyik versének szépségét.

Hogy azonban ennek a figyelemmegfeszítésnek a gyümölcsét meg fogja tapasztalni az imában, az biztos, ehhez nem fér kétség.

Ez a fajta bizonyosság megtapasztalható. Ha viszont nem hiszünk ebben a bizonyosságban, mielőtt megtapasztaltuk volna, vagy legalábbis nem viselkedünk úgy, mintha hinnénk benne, sose lesz meg a tapasztalatunk, mely ehhez a bizonyossághoz vezet. Egyfajta ellentmondásba ütközünk itt. Bizonyos szinten túl mindenféle ismeret hasznos a lelki előrehaladáshoz. Ha ezt nem fogadjuk el mint magatartásbeli szabályt, mielőtt kipróbálnánk, ha nem leszünk hűségesek ehhez a szabályhoz hosszú ideig pusztán a hit által, mely kezdetben homályos és sötét, akkor sohasem alakul át bizonyossággá. A hit tehát nélkülözhetetlen feltétel.

Ennek a hitnek a legjobb támasza az az igazság, hogy ha Atyánktól kenyeret kérünk, nem fog nekünk kenyér helyett követ adni. Minden kifejezetten vallásos hiten kívül is, valahányszor az ember megfeszíti figyelmét egyedül azért, hogy képes legyen az igazságot jobban megragadni, elnyeri ezt a nagyobb bizonyosságot még akkor is, ha erő kifejtése nem terem látható gyümölcsöt. Egy eszkimó mese így mondja el a világosság eredetét: „A holló az örök éjszakában nem talált táplálékot. Vágyott a világosság után és a világosság hirtelen beragyogta a földet.” Ha van igazi vágy, és ha a vágy tárgya a világosság, akkor a világosság utáni vágy meg is teremti a világosságot. Valóban van vágy, ha van igazi erőfeszítés. Akkor vágyunk valóban a világosságra, ha nincsen semmi más motiváció. Még ha évek hosszú során át a figyelem erőfeszítése látszólag nem is hozna eredményt, egy nap ennek az erőfeszítésnek pontosan megfelelő arányban a világosság előnti lelkünket. Minden erő kifejtés egy darab aranyat vet abba a kincstárba, amelyet semmi a világon nem tud elragadni tőlünk. Az arsi plébános hosszú és keserves éveken át haszontalanul igyekezett megtanulni latinul, de ez az erő kifejtés meghozta csodálatos gyümölcseit a szellemek megkülönböztetésének rendkívüli adományában, amely által a gyónó szavai vagy néma hallgatása mögött magát a lelket ismerte meg..

Tanulni kell tehát anélkül, hogy jó jegyeket vagy sikeres vizsgákat vagy bármiféle iskolai eredményt akarnánk elérni. Tanulni kell minden természetes hajlam és alkalmasság figyelembe vétele nélkül. Minden gyakorlatba teljesen beleadva magunkat, abban a meggyőződésben, hogy ezáltal neveljük figyelmünket, amely az imádság lényege. Ha valamilyen feladaton dolgozunk, becsületesen akarnunk kell a megoldást. Ez a becsületes, igazi akarat szükségképpen erőfeszítéssel jár, de ezen a közvetlen célon keresztül a mélységes odafigyelésnek csak egyetlen végső célja lehet, hogy növelje magát a figyelőképességet imádságunk fejlődése érdekében. Úgy, mint amikor papírra rajzoljuk betűinket, nem a betű formája, hanem a közölni való gondolat miatt.

A tanulás lelki hasznosságának első feltétele ez: ezt a figyelmet kell belevinni a tanulásba és minden mást kizárni. Második feltétele abban áll, hogy szigorúan szembe kell néznünk iskolai gyakorlatainkban elkövetett hibáinkkal, közepszerűségünkkel, és hosszasan elmélkedve kutatnunk kell okukat. Ne keressünk mentséget, ne hanyagoljuk el egyik hibát sem, ne eresszük el fülünk mellett tanárunk egyetlen javítását sem, és próbáljuk megtalálni mindegyik hiba forrását. Nagy a kísértés persze, hogy átszaladjunk egy kijavított dolgozaton, és ha rosszul sikerült, egy ferde pillantást vetve rá azonnal elrejtjük. Majdnem mindenki mindig ezt csinálja! Vissza kell utasítanunk a kísértést. Mikor látjuk, hogy nem haladunk, semmi sem fontosabb az iskolai tanulmányokban, mint éppen ez: nem szabad irtózni attól, hogy figyelmesen szembenézzünk az elkövetett hibákkal és a tanárok javításával.

Főleg az alázatosság erényét szerezhethetjük így meg, amely mérhetetlenül értékesebb kincs minden iskolai előrehaladásnál. Az ebben elkövetett butaságaink szemlélése sokkal hasznosabb lehet, mint bűneinké. A büntudat azt az érzelmet kelti bennünk, hogy rosszak vagyunk, és egyfajta gőg megtalálja ebben a számítását, de amikor rá vagyunk kényszerítve, hogy testi és lelki szemeinkkel iskolai dolgozatunk ostoba hibáit nézzük, kényszerítő evidenciával érezzük, hogy közepszerűek vagyunk. Nincs ismeret, amely ennél kíváncsabb! Ha egész lelkünkkel eljutunk ennek az igazságnak a felismerésére, akkor biztosan helyes úton vagyunk.

Ha ezt a két feltételt tökéletesen teljesítjük, tanulmányainkkal kétségkívül az életszentség felé haladunk, ugyanolyan biztosan, mint minden más odavezető úton.

Hogy a második feltételt teljesítsük, elég azt egyszerűen akarnunk, de nem így van az elsővel: hogy figyelni tudjunk valóban, tudnunk kell a módját, meg kell tanulnunk „figyelni”! Gyakran összekeverjük a figyelmet egyfajta izommunkával. Ha azt mondja a tanár a diákoknak: „Most nagyon figyeljetek!” – látni lehet, hogyan ráncolják homlokukat, visszatartják lélegzetüket, megfeszítik izmaikat. Sokszor fejtünk ki hasonló izommunkát tanulmányaink folyamán. Minthogy elfáradtunk, azt hisszük, dolgoztunk. Ez a látszat. A fáradtságnak semmi köze a munkához. A munka hasznos erő kifejtés, akár fáradtságos, akár nem. Az előbb említett izommunka a tanulásban teljesen haszontalan, még ha jó szándékkal tesszük, akkor is. Ez a jóakarat, amivel a pokolba vezető út ki van kövezve. Az ilyen tanulás iskolai szempontból, jegyek és vizsgák szempontjából néha lehet eredményes, de az eredmény az erő kifejtés ellenére, a természetes adottságok miatt született meg. Az ilyen tanulás azonban mindig haszontalan.

Az olyan akarat, amely a fogakat összeszorítja, mely szenved is, ha kell, fontos lehet a kézimunkát tanuló inas esetében, de haszontalan – minden közhiedelem ellenére – a tanulmányokban. Az értelmet csak a vágy vezetheti. Hogy megszülessék a vágy, kell hogy legyen gyönyör és öröm. Az értelem csak az örömben terem gyümölcsöt. Az öröm a tanulásban ugyanolyan fontos, mint a légzés futás közben. Ahol ez hiányzik, nincs tanuló, csak annak az inasnak nevetséges karikatúrája, aki az inasévek végén egyszerűen nem ismeri a szakmáját.

A váagnak ez a tanulmányokban betöltött szerepe teszi lehetővé, hogy a tanulásból lelki életre való felkészülés legyen. Maga a vágy, ha egyszer Istenre irányul, az egyedüli erő lesz, mely képes hozzá felemelni a lelket. Vagy – helyesebben – maga Isten fogja megragadni a lelket és felemelni, mert csak a vágy kényszerítheti Istent, hogy leszálljon. Ő csak azokhoz jön el, akik kérik, hogy jöjjön, és akik gyakran, hosszan és hevesen kérik. Nem tudja megállni, hogy ne ereszkedjen le hozzájuk.

A figyelem erő kifejtés, talán a legnagyobb, de negatív erő kifejtés: vagyis nem foglalja magába a fáradtságot. Amikor fáradtságot érzünk, a figyelem majdnem lehetetlenné válik, vagy ha nem, azért nem, mert igen begyakoroltuk magunkat. Jobb azonban, ha kikapcsolódunk, keresünk valami lazítást, és egy kis idő múlva visszatérünk. A be- és kilégzés ritmusához hasonlóan nekikezdünk és megpihenünk.

Húsz pernyi ilyen sűrített, de fáradtság nélküli figyelem kétségtelenül többet ér, mint három óra homlokráncolása a jól végzett feladat önelégült megállapításával kísérve: „Jól dolgoztam!”

A látszat ellenére ez a húsz perc sokkal nehezebb. Van valami lelkünk mélyén, ami jobban irtózik az igazi odafigyeléstől, mint a test a fáradtságtól. Ez a valami sokkal közelebb áll a bűnhöz, mint a test. Ezért valahányszor odafigyeltünk igazából valamire – a bűnt, a rosszat győzzük le magunkban. Ha ezzel a szándékkal fordítunk figyelmet valamire, egy negyedórányi figyelem felér sok „jócselekedettel”.

A figyelem azt jelenti, hogy leállítjuk gondolkodásunkat és diszponibilissé (befogadásra képessé) tesszük; üressé és áthatolhatóvá annak a tárgynak a részére, amelyre figyelünk.

Figyelni annyit jelent, mint a már megszerzett ismereteket a gondolkodás közelében tartani, de visszafogni, egy alsóbb szintre szorítani. Kell gondolat, de úgy kell viszonyulni a sajátos és már előbb megformált gondolatokhoz, mint az az ember, aki egy hegyen állva előre néz, ugyanakkor – anélkül, hogy nézné – maga alatt látja az erdőket és réteket. Legfőbb, hogy a szellemnek üresnek kell lennie, hogy a maga igazságában befogadhassa a tárgyat, amely beléhatol.

Fordítás közben elkövetett ellentétes értelmezés, vagy a mértani feladatok megoldásában megjelenő képtelen eredmény, minden stílusalanság, a francia fogalmazásba belecsúszott hibás gondolatsor: mindez attól van, hogy gondolkodásunk sietett valami felé és idő előtt megtelt, még az igazság befogadása előtt. Az ok mindig az, hogy cselekedni akartunk, hogy keresni akartunk valamit. Ezt minden egyes hibával kapcsolatban be lehet bizonyítani, ha a gyökeréig hatolunk. Nincs jobb gyakorlat, mint ez a bizonyítás. Olyan igazság ez, amelyet csak akkor fogadunk el, ha milliószor bebizonyítottuk. Így van ez minden lényeges igazsággal.

A legértékesebb javakat nem keresnünk kell, hanem várnunk. Mert az ember nem tudja megtalálni saját erejéből, és ha erőlteti, helyettük hamis javakat talál, amelyeknek hamisságát sohasem fogja észrevenni.

Egy mértani feladat megoldása nem önmagában érték, hanem mert az igazi érték képe és ugyanaz a törvény vonatkozik rá, mint az igazi értékre, lévén egy sajátos igazság töredéke és annak az egyetlen, örök és élő Igazságnak a képe, aki egyszer azt mondta magáról: „Én vagyok az igazság.”

Ha így fogjuk fel, minden iskolai gyakorlat hasonlít a szentségekhez. Mindegyik iskolai gyakorlatnak megvan a sajátos módja, ahogyan vágyakozva várni kell az igazságra, anélkül, hogy keresnénk. Sajátos módja van annak, hogyan kell figyelni egy mértani példa adataira anélkül, hogy keresnénk az értelmét, és várni, amikor írunk, hogy a helyes szó maga jöjjön tollunk hegyére, visszalökve a felesleges szavakat.

A tanárnak elsődleges feladata tehát diákjaival szemben: megismertetni ezt a módszert, nemcsak általánosságban, hanem sajátosságában is, ami az egyes tantárgyakat illeti. Ez nemcsak a tanárnak, hanem a diákok lelkiatyjának is feladata. Utóbbinak ezenfelül még az is a feladata, hogy világosan, egészen nyilvánvalóan megmutassa a hasonlóságot, amely fennáll

egyrészt az iskolai dolgozatokkal foglalkozó emberi értelem magatartása, másrészt az emberi lélek alapállása között – mely olajjal telt égő méccsel várja vágyakozva és bizalommal Jegyesét. Meg kell tanítani a fiataalt, hogy míg dolgozik fordításán, akarjon egy kicsit közelebb kerülni ennek a fordításnak a révén ahhoz a pillanathoz, amikor valóban olyan lesz, mint a szolga, aki, amíg a mester menyegzőn van, az ajtó közelében virraszt és figyel, hogy a kopogtatásra ajtót nyisson. A házigazda asztalához fogja ültetni ezt a szolgát és maga szolgál fel neki.

Csak ez a várakozás, csak ez a figyelem készíti a házigazdát a gyöngédségnek erre a túlkapására. Amikor viszont a szolga a mezei munkából kimerülve hazatér, így szól neki ura: „Készítsd el ételemet és szolgálj ki!” És úgy kezeli, mint „haszontalan szolgát”, mert csak azt tette meg, amit parancsoltak neki: igaz, meg kell tenni a cselekedetek területén mindazt, amit parancsoltak, bármekkora fáradság és szenvedés árán is, mert aki engedetlen, az nem szeret. De mindezek után csak haszontalan szolgálk vagyunk. A szeretetnek ez csak feltétele, de nem elég. Nem ez kényszeríti a házigazdát, hogy szolgájának szolgájává legyen, és még kevésbé a szolga kezdeményezése: hanem egyedül a virrasztás, a várakozás és a figyelem.

Boldog, aki kamaszéveit és ifjúságát egyedül annak szenteli, hogy ezt a figyelmet (odafigyelési képességet) kinevelje magában. Igaz, ez az ember nincs közelebb a jóhoz, mint testvérei, akik földeken vagy gyárakban dolgoznak. Azok másképp vannak közel. Isten közel van a földműveshez és a munkáshoz is, máshoz nem hasonlítható, csodálatos módon, mert Isten jelen van a szegénység mélyén, a társadalmi elismerés hiányában, a hosszú és lassú szenvedésben. De ha a foglalkozásokat önmagukban nézzük, a tanulmányok közelebb vannak Istenhez a figyelem miatt, mely a tanulmányok lelke. Aki hosszú tanulmányi éveket tölt el anélkül, hogy fejlesztené magában a figyelmet, nagy kincset veszít el.

Nemcsak Isten szeretete kívánja meg az odafigyelést, hanem a felebarát szeretete is, amelyről tudjuk, hogy ugyanaz a szeretet, mert ugyanaz a lényege. A világ esestjeinek nincs másra szükségük, mint olyan emberekre, akik végre képesek rájuk odafigyelni. A képesség, hogy odafigyeljünk egy szerencsétlenre, nagyon ritka, nagyon nehéz, majdnem csoda, egy igazi csoda.

Mindazokból, akik azt hiszik, hogy megvan ez a képességük, majdnem mindegyikből hiányzik. A szív melegsége és lángolása, jámborsága nem elég erre.

Az első Grál-legendában az áll, hogy a Grál, a csodatévő kő, mely az átváltoztatott Ostya erejénél fogva jóllakat minden éhséget, azé lesz, aki először mondja a kő őrzőjének, egy igen fájdalmas sebtől majdnem teljesen megbénult királynak: „Mitől szenvedsz?”

A felebarát szeretetének teljessége abban áll, hogy képesek vagyunk megkérdezni tőle: „Mitől szenvedsz?” Ez azt jelenti, hogy felismerjük, hogy a szenvedő létezik; nemcsak mint egy halmaz tagja, vagy mint egy társadalmi csoport ilyen módon nevezett egyede: „szerencsétlen” – hanem mint ember pontosan hasonló hozzánk, akit egyszer elért a szenvedés és megjelölt utánozhatatlan jelével. Ehhez elégséges, de elengedhetetlen is, hogy rá tudjunk tekinteni. Ez a tekintet először is figyelmes, úgyannyira, hogy a lélek üres lesz minden sajátos tartalomtól, azért, hogy befogadja azt, aki előtte áll a maga valóságában. Erre csak az képes, aki figyelni tud.

Paradox módon igaz tehát, hogy egy latin fordítás, egy mértani feladat, még ha nem sikerült is, de ha azzal a figyelemmel kísértük, amivel kell, képessé tett bennünket egy kicsit jobban, hogy majd egy nap, amikor alkalom adódik rá, az előttünk álló szenvedőnek szenvedésének végső nyomorában pontosan azt a segítséget nyújtsuk, ami megmenti őt. Ha egy kamasz képes ezt az igazságot megérteni, és elég nemes lelkű ahhoz, hogy ezt és ne más gyümölcsöt keressen tanulmányaiban, akkor számára a tanulmányok a lelki életben valódi előrehaladást jelentenek.

Az iskolai tanulmányok: szántóföldbe rejtett kincs. Megéri, hogy ne őrizzünk meg semmit magunknak, eladjuk mindenünket, hogy megvegyük azt.

Alakítsatok párokat és beszéljétek meg egymással a kiemelt részeket és a hozzájuk fűzött reflexióitokat!

Közösen is beszéljétek meg: Mely részeket emelték ki a párok? Mik a visszatérő reflexiók? Milyen hasonlóságok vagy különbségek vannak a reflexiókban? Mi a véleményetek a tanulás és az imádság kapcsolatáról? Szerintetek mi a szöveg kulcsszava? Melyik másik erősséghez tudnátok még kapcsolni Simone Weil írását??

Forrás: Simone Weil: Iskolai tanulás és istenszeretet. In.
https://www.szepl.hu/irodalom/pedagogia/tped_063.html
Barsi Balázs fordításában

Idő: 15-20 perc

Tantárgyi kapcsolódás: magyar nyelv és irodalom, erkölcs, etika, történelem

Módszer, munkaforma: szemléltetés, megbeszélés, pármunka

Eszközigény: Simone Weil szövege és a kettéosztott napló

Tudtad?

Simone Weil (1909–1943) francia író, tudós, aktivista, filozófus és hívő keresztény. Az őt körülvevő világ hol örültnek, hol elvarázsolt fantasztának tartotta, többek között, mert képtelen volt elviselni bármilyen igazságtalanságot, ám elismerte, hogy óriási hatást gyakorolt több generációra. Elhíresült mottói: „Meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk.”, „A szeretet nem más, mint figyelem.” Pilinszky János és Németh László egyaránt rajongtak ezért a kemény tekintetű, ám törékeny testű filozófusért.

Fontos!

A program minden írott és szóbeli anyaga jogvédett! Az ebben a dokumentumban található anyagnak a felhasználása a foglalkozásokon kívüli más nyilvános eseményeken vagy továbbadása harmadik félnek kizárólag a Jobb Veled a Világ Alapítvány előzetes engedélyével lehetséges!

Jobb Veled a Világ Alapítvány

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>